

Conjurar-se pel museu social

Publicat per [Centre d'Informació i Documentació](#) [1] el 06/06/2019 - 11:01 | Última modificació: 06/06/2019 - 19:42

Trobem grans col·leccions i petites mostres temporals, hi ha museus locals amb voluntariat i museus nacionals amb externalitzacions, museografies i activitats innovadores per als públics. El museu engloba moltes realitats, el seu espectre és molt ampli i es va fer evident entre les més de 300 persones i els mesos d'intens debat a la plataforma del Fòrum dels museus.

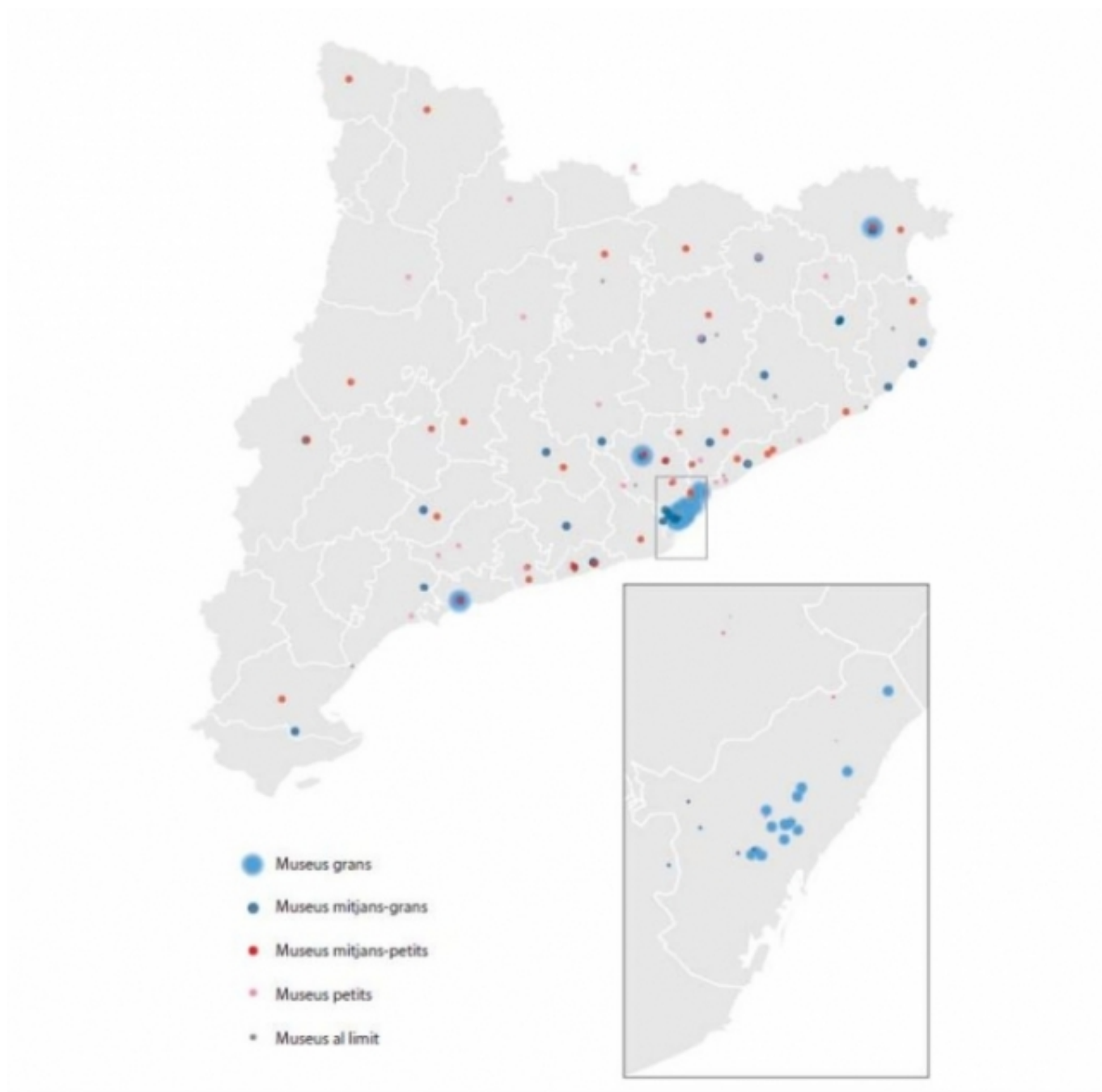
El museu que mira cap al futur esdevé tangible amb el primer [Fòrum dels Museus de Catalunya](#) [2] que es va celebrar amb l'Auditori del Museu del Disseny de Barcelona, ple fins a la visera. Després de les presentacions, el Fòrum començava amb una posada al dia, a partir de les dades que van permetre visualitzar la radiografia de la situació dels museus a Catalunya.

Museus registrats a Catalunya 2015

Dimensió	Nombre	%	Variables clau (mitjana)
Museus grans	17	15 %	Pressupost: 5.913.906 €/any Plantilla: 42 persones Visitants/any: 393.000
Museus mitjans-grans	32	28 %	Pressupost: 635.287 €/any Plantilla: 9 persones Visitants/any: 102.000
Museus mitjans-petits	34	30 %	Pressupost: 283.324 €/any Plantilla: 5 persones Visitants/any: 19.000
Museus petits	19	17 %	Pressupost: 155.920 €/any Plantilla: 3 persones Visitants/any: 9.000
Museus al límit de sostenibilitat	12	10 %	Pressupost: 60.247 €/any Plantilla: 2 persones Visitants/any: 4.000

Destacant el de sobres conegut desequilibri territorial, entre l'àrea metropolitana de Barcelona i la resta de comarques, a més amb un pes que recau sobre la titularitat pública en el 85%, es sustenta sobretot gràcies a les competència d'àmbit municipal.

És per això que es posa de relleu la gran importància de crear o consolidar les xarxes territorials de museus que es poden veure al següent mapa:

Pel desplegament del [Pla de Museus 2030](#) [3], el Departament de Cultura proposa tenir en compte, actualitzar i potenciar els següents àmbits:

1. Crear i desenvolupar un sistema museístic equilibrat, sostenible i de qualitat que abasti el conjunt del país
2. Reforçar la capacitat dels equipaments museístics perquè, com a institucions autònomes, puguin desplegar tot el seu potencial
3. Enfortir els museus nacionals per esdevenir museus de referència del sistema museístic català, ser presents en el territori amb les xarxes temàtiques que lideren i projectar internacionalment el patrimoni del

país

4. Millorar la conservació i la gestió de les col·leccions i promoure'n el desenvolupament i la dinamització perquè serveixin a les necessitats actuals i futures
5. Enfortir la vinculació amb la societat ampliant l'accés, la participació i les funcions socials i educatives
6. Incrementar la capacitat de comunicació dels museus i estimular el seu potencial per proveir continguts i experiències de qualitat
7. Donar suport al sector professional del patrimoni perquè pugui respondre als reptes dels museus i avançar cap a l'excel·lència

Però un dels moments més esperats va ser quan es va engegar **el debat, a partir dels següents quatre eixos principals sorgits del Fòrum en línia** i que ara es convertia en un debat presencial i obert a les més de 300 assistents. Un cop es presentava cada un dels quatre eixos estratègics següents, corria el micròfon per les grades de l'auditori:

[Govern, governança i autonomia dels museus](#) [4]

La forma jurídica d'un museu comporta moltes vegades una manca d'autonomia a l'hora de prendre decisions estratègiques i funcionals, que facilitarien el treball del museu. Alhora, el fet d'incloure la comunitat tant en el govern com en la definició de l'acció cultural ha demostrat, a partir d'algunes experiències, que quan la comunitat se sent implicada, els resultats del museu es multipliquen.

Durant el Fòrum presencial sorgeixen preguntes que qüestionen la implicació social del museu que es planteja al Fòrum, quan cap dels eixos és exclusiu al tema, però en canvi, es veu intrínsec en tots els eixos. Es planteja també la necessitat d'obrir el camp i situar el museu en les polítiques culturals per anar més enllà segons cada context. També es va parlar de la necessitat de tenir clar quins són els criteris de participació dins els òrgans de govern, que cal obrir més enllà de patronats i cúpules.

Segons [Pepe Serra](#) [5], caldria un Fòrum permanent i vinculant, sobretot per treballar sobre el 70% del "no públic" dels museus, el percentatge d'aquelles persones que mai trepitgen les sales d'un museu. Per això, Serra demana més transparència i confiança en el sector.

[La gestió estratègica al si dels museus](#) [6]

Si es volen assolir nous resultats en els museus cal canviar la manera de treballar. Els sistemes piramidals, jeràrquics, basats en l'oferta i aïllats de la societat han de deixar pas a models organitzatius basats en la gestió estratègica, el treball en equip i la participació ciutadana. Parlem de fer, en el si dels museus, un treball en profunditat per canviar les mentalitats, les estructures i el funcionament.

Des del torn obert, es fa una crida a la professionalització de les plantilles que permeti portar a uns museus socialment responsables i amb propostes arriscades de cara als públics habituals, i que cridin l'atenció als no públics dels museus.

[Els equips dels museus, limitacions de les plantilles](#) [7]

La plantilla d'un museu és el conjunt de professionals que hi treballa i que esdevé ment, cor i múscul de l'organització, malgrat que hi ha altres actors que participen, i sovint decisivament, en el funcionament d'un museu. En aquest sentit apareixen dos reptes: resoldre els dèficits de prestació deguts a la reducció de professionals i definir els nous perfils necessaris per a una nova orientació social dels museus. La nova visió del què ha de ser i fer un museu comporta poder atendre les funcions de sempre i les noves.

Tant pel públic assistent, com també pels participants al Fòrum aquests mesos previs a la pàgina web, la precarietat al sector és una de les màximes preocupacions que ha activat el debat. Es planteja quina ha de ser la

gestió futura d'autònoms i falsos autònoms dins els museus, la necessitat d'incorporar nous perfils i la lluita constant per a un pressupost que permeti unes condicions dignes. Es va arribar a titllar de "vergonya social" la impossibilitat i incoherència de lluitar per uns museus més socials de portes enfora quan en molts casos el personal que treballa als museus, l'extern sobretot, és el primer que no és dignificat.

[La carrera professional: accés, mobilitat i formació](#) [8]

Tota organització dinàmica ha de tenir uns equips capaços de llegir el seu entorn i com evoluciona el seu sector i adaptar-s'hi. Les organitzacions han de permetre als professionals un accés equitatiu i el desenvolupament d'una carrera que els enriqueixi. En aquest sentit, la formació de les persones dels museus és una eina estratègica de primera magnitud per a la transformació organitzativa.

En aquest cas, la majoria d'opinions buscaven conjurar el gremi, més enllà de les parets dels museus, per sumar esforços, crear un lobbie de pressió més enllà de l'associació de museòlegs i conjuntament amb d'altres professionals del sector, obrint el marc a la Gestió Cultural.

Tot i que les darreres dècades son molts els museus que han nascut, hi ha dinàmiques que no els fan sostenibles, també els concursos públics en alguns casos segueixen sent opacs i esdevenen un tràmit. És evident que un dels temes que més preocupa és les mans i mànigues que han de fer molts museus per poder oferir als públics uns resultats de qualitat amb una corrent en contra de la professionalització, des de la manca de recursos a la precarietat laboral enquistada. Situacions que compliquen, però no impossibiliten, el camí cap al museu social.

Finalment, també en base als projectes i les experiències d'innovació presentades, aquestes propostes s'incorporaran al Pla Museus 2030, per concloure aquest procés participatiu de la comunitat dels museus de Catalunya. Caldrà seguir treballant en xarxa i conjurar-se per fer front a les vicissituds internes per ampliar l'horitzó dels museus al nostre país cap al museu social, si més no, un horitzó que va prenent forma.

[Inicieu sessió](#) [9]o [registreu-vos](#) [10]per a enviar comentari

Categories: Pràctiques culturals i públics

Categories: Professions artístiques i culturals

Categories: Polítiques culturals

Categories: Patrimoni cultural

Categories: Gestió cultural

Categories: Equipaments culturals

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: museus

Etiquetes: Catalunya

Etiquetes: governança

Etiquetes: planificació

Etiquetes: polítiques públiques

Etiquetes: professionalització

Etiquetes: estructura de mercat

- [11]

URL d'origen: <http://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2019/conjurar-museu-social>

Enllaços:

[1] <http://interaccio.diba.cat/members/centre-dinformacio-documentacio>

[2] <https://forumdelsmuseus.cat/>

[3] <http://interaccio.diba.cat/blogs/2017/09/29/museus-2030-pla-de-museus-de-catalunya>

[4] <https://drive.google.com/file/d/1kKNlkWJz9lrzduAMIA4XqPNJMCuZGVof/view>

- [5] https://ca.wikipedia.org/wiki/Josep_Serra_i_Villalba
- [6] https://drive.google.com/file/d/1A_CTfU69Cmor5n6De2hVsTUHeoSUTyJP/view
- [7] https://drive.google.com/file/d/1uld1rFG_6GitCL7yrF0-bEkHmIWVDGfK/view
- [8] https://drive.google.com/file/d/1w_DepHooTLDKIFWezlyhTc3_kH4_Z8fC/view
- [9] <http://interaccio.diba.cat/>
- [10] <http://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>
- [11] <http://interaccio.diba.cat/node/7992>